

Kuvaus hankkeesta toteutetuista palveluista

EU:n tietosuoja-asetus (GDPR) tuli velvoittavaksi toukokuussa 2018 ja hankkeen tavoitteena oli tukea KIRA-alan toimijoita tietosuoja-asetuksen käytännön tehtävien toteuttamisessa.

Perustelut GDPR-velvoitteiden hoitamiseen tulee KIRA-alan yritysten tarpeesta käsitellä huomattavia määriä henkilötietoja. Vaikka käsittely perustuukin monesti suoraan lakiin, niin se ei poista GDPR:n mukanaan tuomia velvollisuuksia. Koska tietosuoja-asioita ei ole aiemmin priorisoitu KIRA-alalla ja lähinnä vain suuremmat toimijat ovat voineet panostaneet siihen lähdimme liikkeelle koulutuksen ja palveluiden yhdistelmästä.

Toteutuksen perustana oli yhteinen koulutuskierros yhdessä Rakennusteollisuuden kanssa, kymmenellä paikkakunnalla. Kohderyhmäksi valikoitui ennen kaikkea päätoteuttajat. Lisäksi samalle koulutuskierrokselle osallistui sähköalan yrityksiä. Tarjosimme koulutusta laajemmaltakin, mutta osittain meidät yllätti odotettua alhaisempi kiinnostus asiaan.

Etsimme koulutuskierrokselle mukaan myös tukipalveluita tarjoavia yhteistyökumppaneita, kuten Citrus ja Ahertava, jotka kykenivät tarvittaessa toimimaan yritystasolla ja auttamaan rakennusyrityksiä.

Lisäksi loimme projektin yhteydessä KIRA-alan yritysten ja KIRA-alan IT-palveluita käyttävien yritysten avuksi GDPR-kartoituksessa ja työssä helpottavan Tilaajavastuu GDPR -palvelun yhteistyössä Citruksen kanssa. Tarkoituksena oli kokeilla työtä helpottavan sähköisen GDPR-työkalun toimivuutta itsenäiseen työhön toimialalla, huomioiden samaa KIRA-alan erityistarpeita ja tuottamalla sitä vastaavat mallidokumentit ja ratkaisut.

Hankkeen poikkeamat

GDPR:n osalta suurin huomio oli siinä, että itse yhtiöiden osalta erilaiset yksityiset konsultointipalvelut olivat useimmille olleet tapa heille hankkia GDPR-osaamista. Sähköistetty palvelu toimikin käytännössä huomattavasti odotettua pienemmälle joukolle.

Samalla myös useat yritykset kokivat, että rakennusyrityksille suunnattu GDPR -asioiden hoitamisesta kertova merkki ei heitä erityisesti kiinnosta.

Rakennusyrityksiltä kiinnostusta löytyi kuitenkin enemmän koulutusohjelmaan ja erilaisten palvelu- ja ratkaisuntarjoajien GDPR-palveluihin.

Alkuperäisen suunnitelman mukaisesta projektista toteutettiin koulutusjakso ja GDPR sovellus, GDPR-valmiudesta kertovan merkin toteutus jätettiin urakoitsijoilta pois, koska kiinnostusta ei ollut. Merkki tuodaan kuitenkin järjestelmä- ja palveluntoimittajien käyttöön helpottamaan palveluiden hankintaa.

Toteutus tulosten viestinnästä ja jakamisesta

Hankkeen viestintä on tapahtunut pääosin koulutuskierroksen ja sen ympärillä tapahtuvien asioiden ja materiaalien osalta, sekä lisäksi tiedotusta on tapahtunut alakohtaisten soveltamisohjeiden ja vinkkien kautta. Lisäksi tuotimme aiheeseen liittyen blogiartikkeleita.

Lisäksi hankkeen kuluessa on tehty myös kohdennettua viestintää päätoteuttajille GDPR-asioista ja niiden hoitamisesta.

Havaitut haasteet

Huomasimme hankkeen kuluessa, että GDPR on todella yritysکوhtainen ja monimutkainen kokonaisuus, jonka yleistäminen valmiiksi sähköiseksi palveluksi on vaikeaa. Samalla asiakasryhmän oli myös vaikea ymmärtää miksi sen lisäksi tarvittaisiin mahdollisesti vielä kuitenkin myös koulutus- ja konsultointiapua.

Hankkeen kuluessa huomasimme miten GDPR:n myötä ongelmaksi on noussut erilaisten henkilölupien saaminen. Tämä koettiin vaikeaksi ongelmaksi ratkaista. Osin tähän liittyen alkuperäisen hakemuksen esityksessä viitattiin myös MyData-ratkaisuihin, jotka voisivat auttaa GDPR:n tuottamien luvitus- ja henkilötietojen jako-ongelmien kanssa. Ongelmaa korostaa myös se, että suurin osa KIRA-alan rekisterinpitäjän velvollisuuksista tapahtuu ulkoistetuissa palveluntarjoajien järjestelmissä.

Tulosten hyödynnettävyys ja vaikutukset

Hankkeen tuloksena on syntynyt KIRA-alalla paremmin suunnattuja GDPR-palvelupaketteja. GDPR-sovellusta on hyödynnetty eniten

Jatkokehitys keskittyykin enemmän suurimman ongelman, eli henkilötietojen käsittelyn ja luvituksen parissa. Tässä yhteydessä ratkaisuna tutkitaan MyData:a, eli henkilötietojen luvittaminen käyttäjälähtöisesti yrityksille. Kyseessä on kasvava tarve, koska liiketoiminnat tarvitsevat yhä enemmän tietoja, joiden käsittely on hankalaa ilman asianomaisen lupaa. Lisäksi tulevaisuudessa erilaiset kiinteistöjen IoT-mittalaitteet tuottavat henkilötietoihin verrattavaa tietoa ja niiden hyödyntäminen edellyttää läpinäkyvää luvitusmenettelyä.

Hankkeen kuluessa asian tutkimiseksi olemmekin aloittaneet yhteistyöhankkeen Trafi:n ja Liikennelabran kanssa, jossa selvitetään henkilöiden ajo-oikeustietojen hyödyntämistä KIRA-alalla ja logistiikassa perustuen henkilön antamaan lupaan. Tätä samaa periaatetta voitaisiin soveltaa tämän jälkeen hyvinkin moneen henkilötietojen käsittelyä edellyttävään prosessiin.

Esimerkkejä blogijutuista ja GDPR-palvelu:

<http://blogi.tilaajavastuu.fi/gdpr-on-taalla>

<http://blogi.tilaajavastuu.fi/tyomaarekisteri-ja-gdpr>

<http://blogi.tilaajavastuu.fi/lapinakyvytta-ja-luotettavuutta-tilaajavastuun-gdpr-leimalla>

<https://tietosuoja.tilaajavastuu.fi>

– GDPR -sähköinen palvelu, edellyttää rekisteröitymistä ja kirjautumista